

Budapest, 2006. december 29.

A fizetési mérleg alakulása a 2006. III. negyedéves adatok alapján

Az MNB a meghirdetett adatközzétélteli és -felülvizsgálati gyakorlatával összhangban 2006. december 29-én először publikálja a 2006. III. negyedéves fizetésimérleg-statisztikákat, és módosítja az I. és II. negyedéves adatokat.

A sajtóközleményben - az eddigieknek megfelelően - a közgazdaságilag értelmezhető-, speciális célú vállalatok nélküli fizetési mérleg adatokat mutatjuk be. A honlapon azonban megtalálható mind a speciális célú vállalatok nélküli, mind pedig az azokat is tartalmazó fizetésimérleg- és állományi statisztika. A negyedéves idősoros táblában 2006 I. negyedévtől a speciális célú vállalatok nélküli adatokkal folytatódnak az idősorok.¹

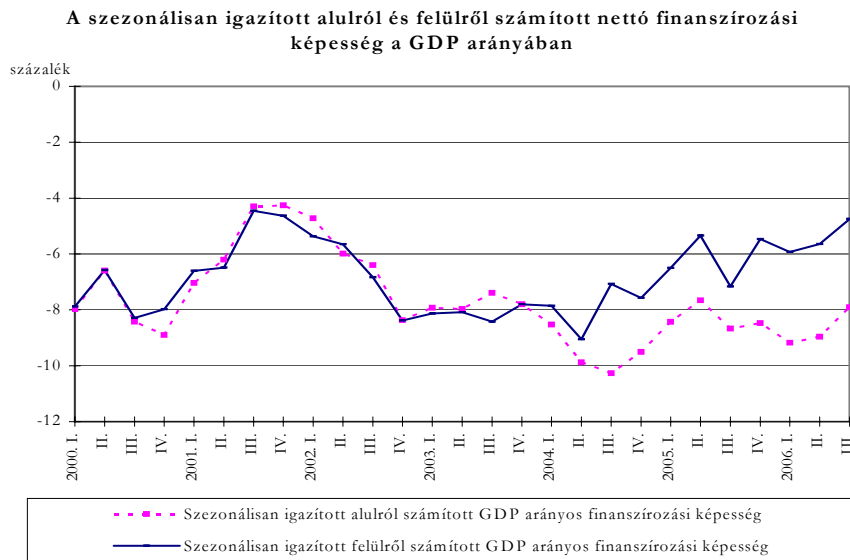
A negyedéves adatok alapján 2006 III. negyedévében a külfölddel szembeni, felülről számított nettó finanszírozási igény (a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttes egyenlege) az előző negyedéves adathoz viszonyítva csökkent, értéke 922 millió euro volt, ami a szezonális hatások kiszűrésével 1049 millió euro, a GDP 4,8 százaléka volt. Forintban számítva a III. negyedéves nettó finanszírozási igény értéke 254 milliárd forint. A pénzügyi mérleg egyenlegeként adódó úgynevezett alulról számított külső finanszírozási igény is csökkent az előző negyedévhez képest és a III. negyedévben a GDP 7,9 százalékát tette ki.²

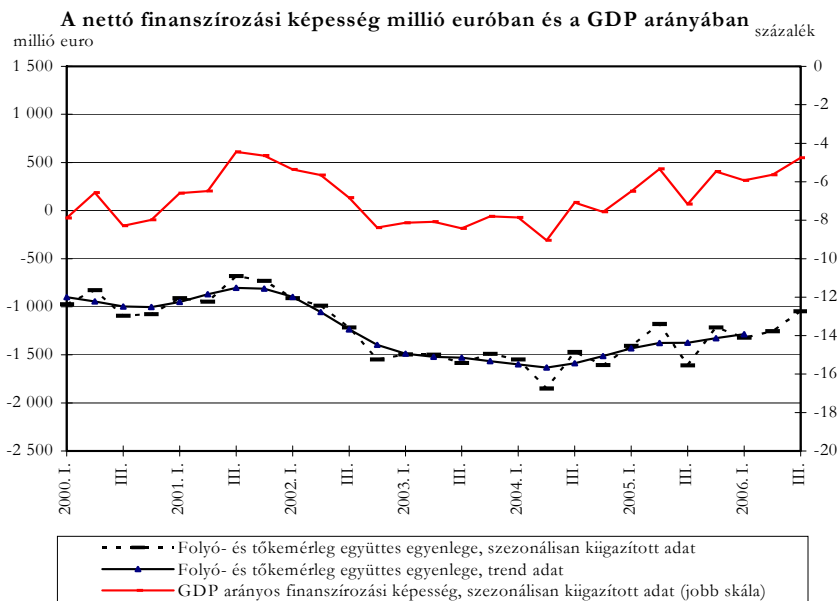
¹ A speciális célú vállalatok (SCV-k) fizetési mérlegben történő elszámolásáról a 2006. június végi sajtóközleményben, illetve az MNB honlapján a módszertani megjegyzések között található részletesebb leírás.

² Az alulról számított finanszírozási igény 1672 millió euro, szezonálisan kiigazítva 1721 millió euro volt. A két oldalról számított mutató közötti eltérés a fizetési mérleg tévedések és kihagyások során jelenik meg.

1. ábra

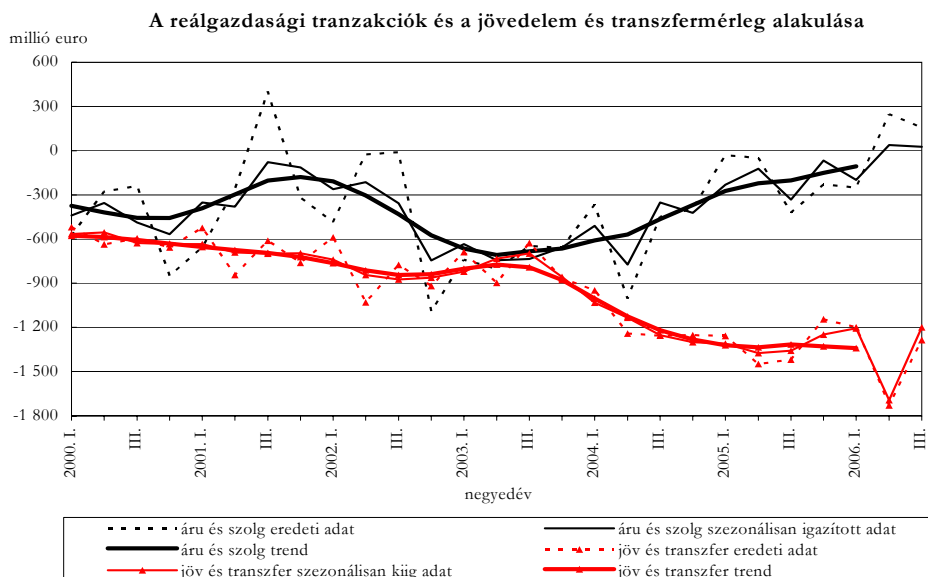
2. ábra

A felülről számított külső finanszírozási igény csökkenése elsősorban a szolgáltatásoknál és a jövedelem és transzfermérlegnél keletkezett hiány 2006. III. negyedévi csökkenésének a következménye. A szolgáltatások bevételi többlete a kiigazítatlan adatok szerint 151 millió euróval volt nagyobb, mint az előző negyedévben, ami a szezonális hatásoktól megtisztítva 54 millió euro. A jövedelem és transzfer mérlegnél a hiány 442 millióval lett kevesebb a harmadik negyedévben, ebből 346 millió a jövedelmek hiányának csökkenése. A jövedelmek és a folyó transzferok kiadási többlete a harmadik negyedévben 1286 millió euro, a szezonális hatásoktól megtisztítva 1199 millió euro volt. Az összes jövedelem hiánya - az újrabefektetett jövedelem folyamatosan növekvő szintje következtében - ugyan tendenciájában egyenletesen nő, de a nem adósságeneráló jövedelmeken a kisebb kiadásoknak köszönhetően az előző negyedévhez képest - amikor a tőzsdéi vállalatok portfólió befektetések között elszámolt nagyobb osztalék kifizetése megnövelte a nem adósságeneráló jövedelmek hiányát - kisebb volt a harmadik negyedévi hiány. (lásd a 3. ábrán)

A folyó fizetési mérleg hiánya 2006 III. negyedévében 1129 millió euro volt, ami a szezonális hatásoktól megtisztítva 1209 millió euro.

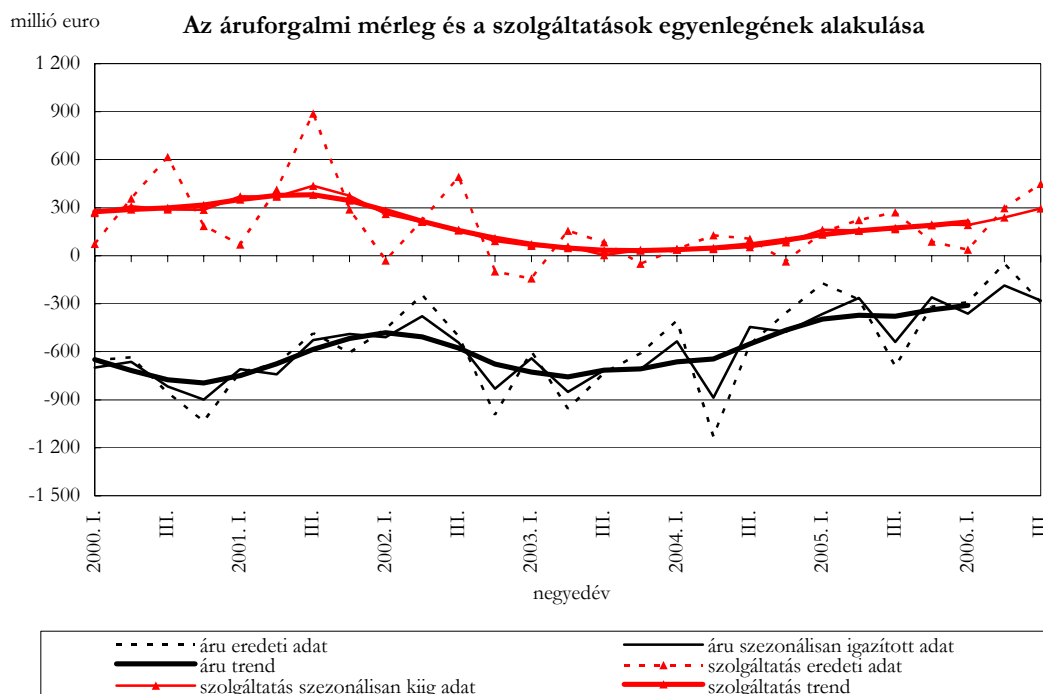
3. ábra

Az áruforgalmi hiány szintje tendenciájában folyamatosan kisebb, nagysága a szezonális hatásoktól megtisztítva 2006 III. negyedévében 279 millió euro volt.

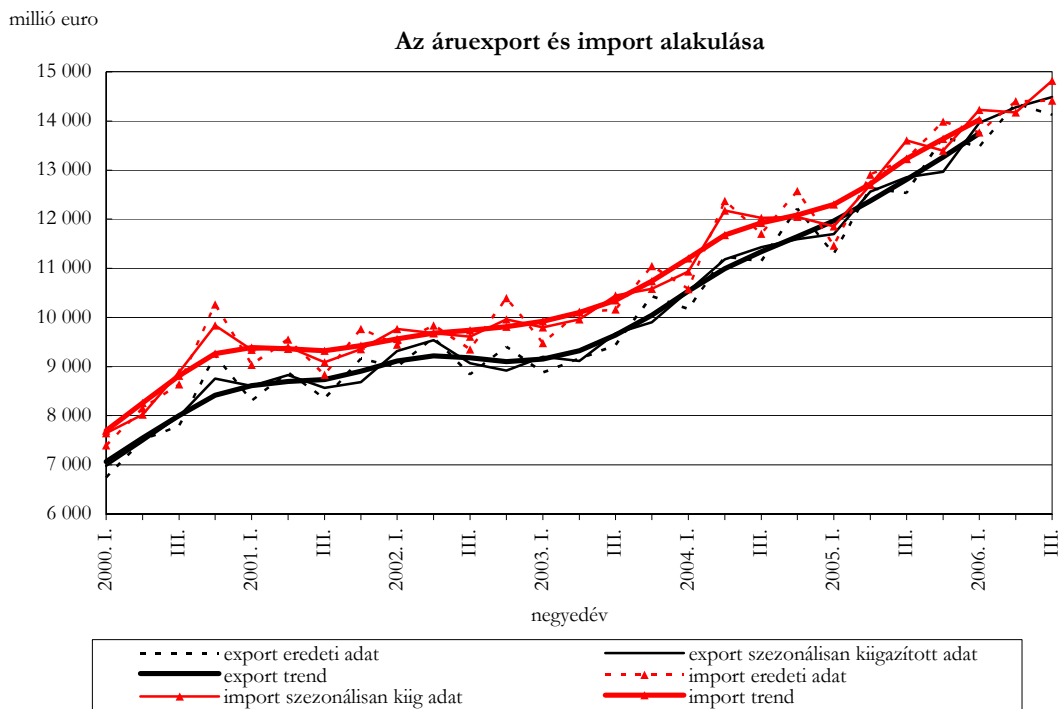
A szolgáltatások bevételi többlete egyenletesen tovább nőtt, a harmadik negyedéves érték szezonálisan igazítva 294 millió euro volt.

4. ábra

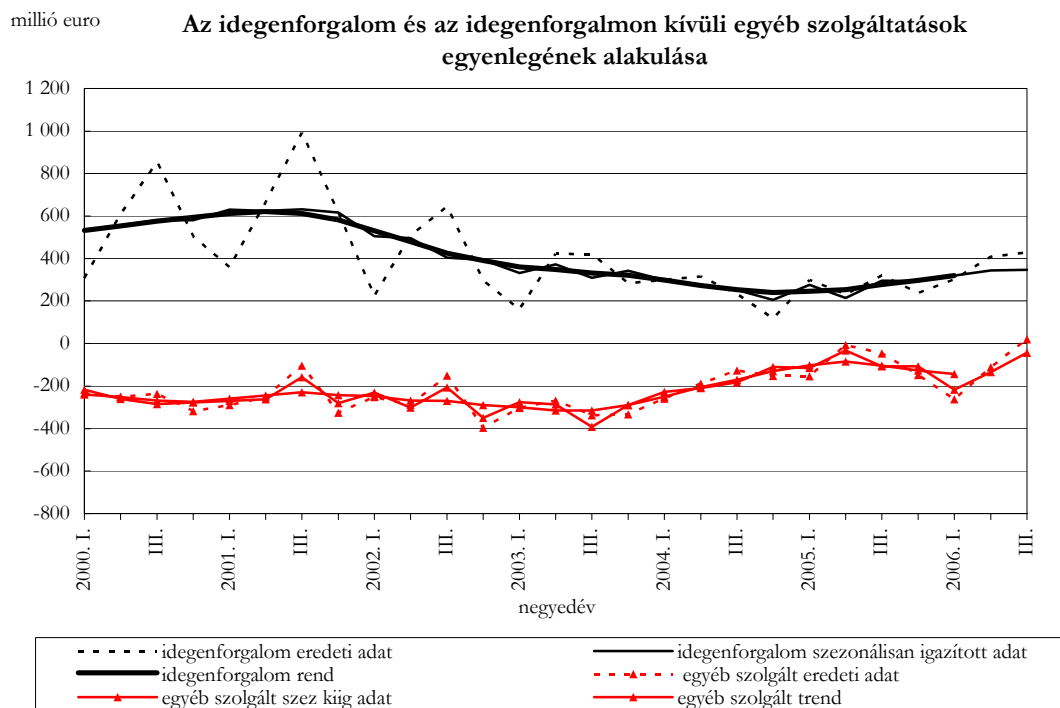
2006 III. negyedévében az áruforgalomban az import nőtt erőteljesebben, szintje szezonálisan kiigazítva meghaladta a 14,8 milliárd eurót. Az export értéke megközelítette a 14,5 milliárd eurót.

5. ábra

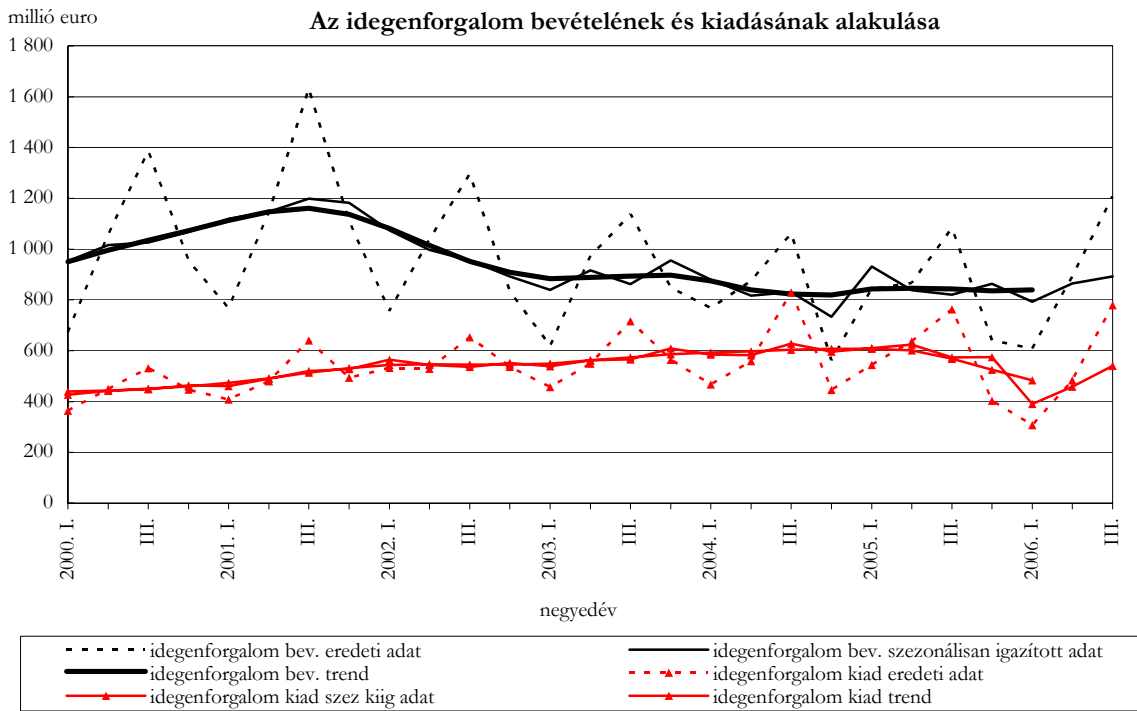

A szolgáltatásokon belül az idegenforgalmi többlet III. negyedéves szezonálisan kiigazított adata 348 millió euro, az egyéb szolgáltatásoknál mutatózó hiány 44 millió euro volt. Az idegenforgalmi egyenleg bevételi többlete az előző negyedévi érték közelében volt, a száraz megegyező ütemű növekedése mellett.

6. ábra

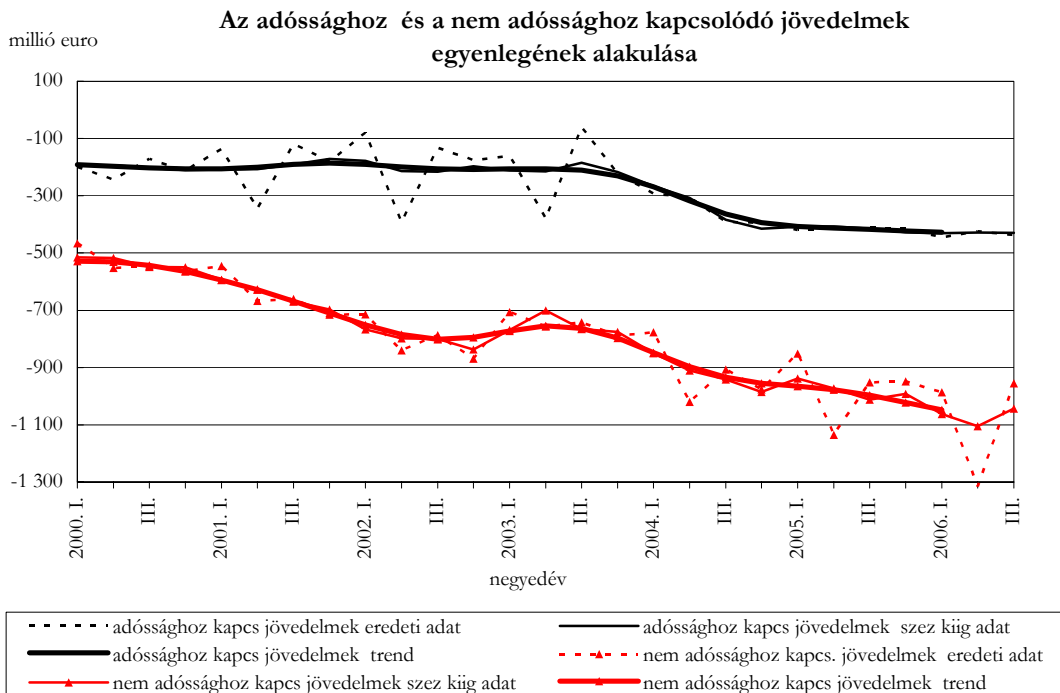

7. ábra

A jövedelem és transzfermérleg egyenlegében az adóssághoz és a nem adóssághoz kapcsolódó jövedelmek alakulása a meghatározó. Az adóssághoz kapcsolódó jövedelmek szezonálisan kiigazított hiánya 429 millió euro, a nem adósság típusú jövedelmeken keletkezett hiány pedig 1043 millió euro³ volt. Az előző negyedévhez képest a harmadik negyedévben az adóssághoz kapcsolódó jövedelmek hiánya nem változott, a nem adóssághoz kapcsolódó jövedelmeknél a hiány kisebb lett.

8. ábra

³ Ez az időszak nem tartalmaz szezonális hatásokat, ezért a szezonálisan kiigazított érték megegyezik a nem kiigazított értékkel.

A vizonzatlan folyó átutalások egyenlege 2006. III. negyedévben közel 77 millió eurós bevételi többletet mutatott.

A fizetési mérlegben elszámolt EU-források negyedévente eltérő mértékét a források tényleges lehívásának időpontja befolyásolja, viszont az EU költségvetéséhez történő bruttó nemzeti jövedelem (GNI) arányos hozzájárulásunkat egyenletesen számoljuk el. Így az egyenleg negyedévenkénti alakulása nem tekinthető trendszerű hatásnak.

Az EU-val kapcsolatos harmadik negyedéves tranzakciókat tekintve, a folyó transzferek egyenlege 38 millió euro, míg a tőke-transzferként elszámolt tranzakcióké 207 millió euro bevételi többletet mutatott. Összességében tehát a harmadik negyedévben 245 millió euro bevételi többlet keletkezett.

2006. III. negyedévben a nem adóssággeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkemozgások egyenlege 1197 millió euro beáramlást mutatott. Az újrabefektetett jövedelmekkel együtt a részesedés formájában megvalósuló közvetlen tőkebefektetések értéke a magyar befektetők 256 millió euro külföldre irányuló tőkebefektetése, és a külföldi befektetők 1798 millió euro Magyarországra történő tőkebefektetésének eredményeként alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező nettó forgalom 345 millió euro forráskiáramlást mutatott.

2006. szeptember végén a jegybanki tartalékok értéke 16,5 milliárd euro volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya 1,3 milliárd euróval volt nagyobb az előző negyedév végén mért értéknél. A közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével a bruttó adósságállomány 1 milliárd euróval nőtt a harmadik negyedévben. A nettó külföldi adósság 1 milliárd euróval, míg a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt számítva 0,7 milliárd euróval növekedett. A külföldiek tulajdonában lévő, forintban denominált államkötvények állománya 2006. szeptember végén 9,5 milliárd euro volt, 0,3 milliárd euróval magasabb az előző negyedév végén mért adatnál.

1. tábla

Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállománya az időszak végén

	2005	2006	
		II. n. év	III. n. év
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság /1	57.8	61.1	62.4
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság /1	24.2	27.4	28.4
III. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)/2	68.4	76.5	77.5
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	26.9	28.2	28.8
A.1. ebből: forint adósság /3	10.9	10.5	10.7
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	41.5	48.3	48.7
IV. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)/2	29.7	35.4	36.1
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	10.4	11.0	11.7
A.1. ebből: forint adósság /3	10.6	10.3	10.5
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	19.2	24.4	24.4

/ 1 a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőke nélkül

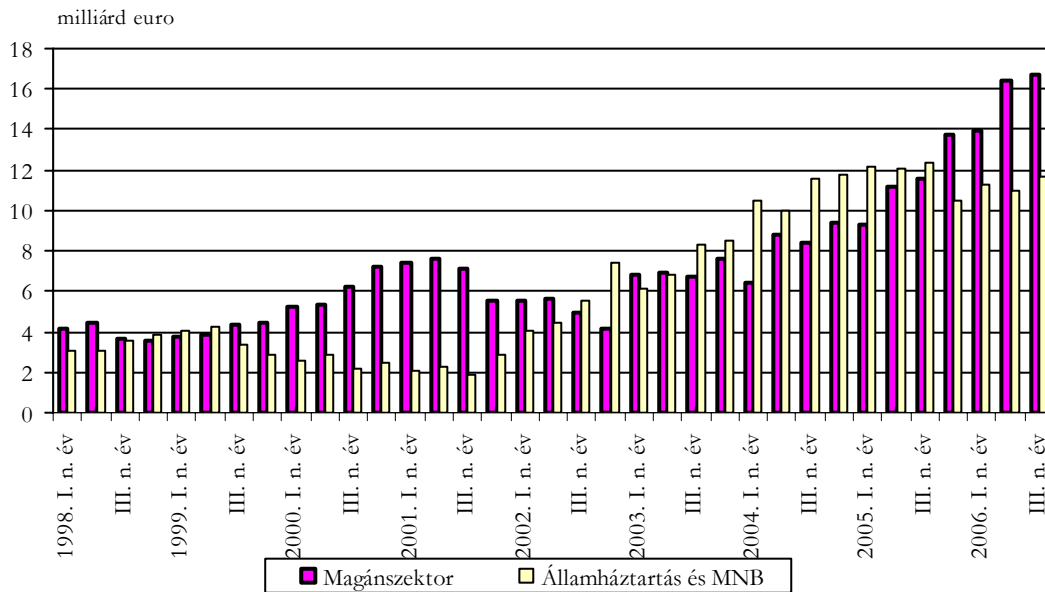
/ 2 a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt

/ 3 értékpapír+egyéb

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

9. ábra

Magyarország nettó adósságállománya*, 1998-2006

/ * a közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőke nélkül

A nemzetgazdaság nettó adósságállománya 2006. szeptember végén 28,4 milliárd euro (a GDP arányában 32,2%) volt. A közvetlen tőkebefektetéseken belül elszámolt egyéb tőkével együtt pedig 36,1 milliárd euro (a GDP arányában 40,9%) volt. 2006. III. negyedév végén az előző negyedévhez viszonyítva az államháztartás és az MNB nettó adósságállománya 0,7 milliárd euróval nőtt.

2. tábla

A folyó fizetési mérleg alakulása

millió euro

	2005					2006			
	I.n. év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I.-IV.n.év	I.n. év	II. n. év	III. n. év	I.-III.n.év
1. Áruk, egyenleg	-175	-273	-694	-318	-1460	-290	-50	-291	-632
1.1. Export	11291	12631	12533	13665	50120	13474	14354	14123	41951
1.2. Import	11466	12904	13227	13983	51580	13764	14404	14415	42583
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	-1103	-1301	-1066	-1244	-4713	-1364	-1412	-915	-3691
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	145	223	272	88	728	39	297	449	785
2.1.1. Export	2297	2534	2883	2599	10313	2112	2608	2975	7695
2.1.2. Import	2152	2311	2611	2510	9585	2073	2310	2527	6911
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-1247	-1524	-1338	-1332	-5442	-1403	-1710	-1363	-4476
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhöz kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-419	-414	-411	-413	-1657	-445	-424	-437	-1306
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhöz kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-851	-1135	-952	-948	-3886	-987	-1316	-955	-3257
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	23	24	25	29	102	29	30	28	88
3. Viszonyatlan folyó átutalások, egyenleg	-11	75	-80	187	171	203	-19	77	262
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-1289	-1499	-1840	-1375	-6002	-1451	-1482	-1129	-4062
5. Tökemérleg egyenlege	171	183	78	282	714	114	37	207	358
6. Külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség (4+5)	-1118	-1316	-1762	-1093	-5288	-1337	-1445	-922	-3704
7. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	71	-1448	1874	2774	3271	1331	-2221	1197	306
7.1. Külföldön, egyenleg	-588	-669	-113	-214	-1584	-224	-126	-256	-606
7.1.1. Részvény és egyéb részesedés	-478	-705	-60	-59	-1302	-147	-200	-136	-483
7.1.2. Újrabefektetett jövedelem	-110	36	-53	-155	-281	-77	74	-120	-122
7.2. Magyarországon, egyenleg	834	-480	1440	3542	5336	1412	-1353	1798	1857
7.2.1. Részvény és egyéb részesedés	305	355	339	2432	3431	997	254	711	1962
7.2.2. Újrabefektetett jövedelem	528	-834	1101	1110	1905	415	-1607	1087	-105
7.3. Portfólió befektetések, részvény és egyéb részesedés, egyenleg	-175	-299	547	-555	-482	143	-743	-345	-945
*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	299	231	319	236	1085	301	408	429	1138
bevételek	844	867	1082	640	3433	609	893	1208	2709
kiadások	545	636	763	404	2347	308	484	779	1571

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

3. tábla

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

millió euro

	2004				2005				2006		
	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év	II. n. év	III. n. év	IV. n. év	I. n.év	II. n. év	III. n. év
1. Áruk, egyenleg	-536	-887	-446	-475	-364	-265	-539	-260	-361	-186	-279
1.1. Export	10537	11180	11433	11591	11696	12562	12856	12962	13958	14275	14487
1.2. Import	10937	12178	12030	12049	11853	12699	13599	13396	14229	14175	14820
2. Szolgáltatások és jövedelmek	-1072	-1097	-1276	-1271	-1163	-1196	-1242	-1185	-1273	-1265	-1164
2.1. Szolgáltatások	41	41	53	83	162	157	166	196	191	240	294
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	299	271	251	206	276	215	296	294	320	345	348
bevétel	880	817	830	733	932	838	821	864	793	865	893
kiadás	585	582	628	596	610	624	573	574	390	458	540
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-228	-209	-182	-109	-115	-32	-107	-107	-217	-134	-44
bevétel	1261	1329	1416	1460	1584	1689	1770	1791	1688	1738	1739
kiadás	1582	1565	1692	1642	1597	1607	2116	1784	1786	1914	1800
2.2. Jövedelmek	-1113	-1138	-1329	-1354	-1325	-1353	-1408	-1381	-1464	-1505	-1458
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-266	-307	-384	-415	-408	-406	-415	-427	-430	-428	-429
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-850	-910	-942	-985	-938	-973	-1012	-992	-1062	-1105	-1043
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	34	32	31	29	26	26	26	27	29	30	30
3. Viszonytalan folyó átutalások, egyenleg	68	63	38	67	-58	126	-52	145	135	75	107
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-1421	-2068	-1830	-1584	-1409	-1358	-1905	-1340	-1547	-1350	-1209
5. Tökémérleg egyenlege	-54	2	177	135	171	183	78	282	114	37	207
6. Külfölddel szembeni nettó finanszírozási képesség	-1549	-1850	-1471	-1608	-1408	-1182	-1610	-1218	-1322	-1255	-1049

* * * * *

A 2006. negyedik negyedévi fizetésimérleg- és külfölddel szembeni állományi statisztikákat, valamint a 2006. második és harmadik negyedéves revidált adatokat 2007. március 30-án teszi közzé az MNB. Ezzel együtt kerül sor a 2005-ös vállalati kérdőívek alapján összeállított közvetlen tőkebefektetés adatok ország- és ágazati bontásának közzétételére.

* * * * *

a) Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás az alábbi módszerrel történik:

A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO szoftverrel történik.

Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanap-hatást* pedig két regressziós változó felhasználásával szűrjük ki.

A *kiugró értékek* közül az egy időszakot érintő additív outlier és a több időszakot érintő csillapodó törés (transitory changes) azonosítását végzi el a program.

Az adatok egységes tartalommal 1995-től állnak rendelkezésre, ezért az idősorokat ettől az évtől igazítjuk. A revízió csökkentése érdekében egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk és a megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öt-havi $(Y_t = 1/9 * X_{t-2} + 2/9 * X_{t-1} + 3/9 * X_t + 2/9 * X_{t+1} + 1/9 * X_{t+2})$ mozgóátlagot szerepeltetjük.

Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az egyenlegeket és aggregátumokat közvetlenül tisztítjuk meg a szezonális hatásoktól és nem a szezonálisan kiigazított összetevőkből képezzük az egyenlegeket és az aggregátumokat. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).
- 2) Az IMF SDDS közzétételi szabványának való megfelelés miatt az MNB a 2003. III. negyedéves adatok közzétételétől kezdődően az internetes statisztikai idősorok között egy új összetételű külső adósságállományi adatot is publikál. A már korábban is publikált bruttó külső adósság és az új adósságkategória között az a különbség, hogy utóbbi a külfölddel szembeni pénzügyi derivatíva tartozásokat nem sorolja az adósságelemek közé. A továbbiakban az Interneten – az adósságkategória feltüntetése mellett - mindkét adat publikálásra kerül.

MAGYAR NEMZETI BANK

STATISZTIKA